

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΓΩΝΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ:

- Ανάγνωση βιβλίων μαζί με τον/τη βρεφονηπιοκόμο
- Ανάγνωση βιβλίων από τα ίδια τα παιδιά
- Σύντομες συζητήσεις σε σχέση με αυτά που διάβασαν

Η έγκαιρη γνωριμία του παιδιού με το βιβλίο στα πρώτα 6 χρόνια της ζωής του θα το βοηθήσει να αποκτήσει μελλοντικά θετική στάση απέναντι στο διάβασμα.

4.3 Γωιά Μουσικής και της αισθητικής ανάπτυξης του παιδιού

Στόχοι της Μουσικής Γωιάς

- Δημιουργία κινήτρων για τραγούδι και κίνηση
- Ακουστική αντίληψη και μνήμη
- Εισαγωγή σε βασικές μουσικές έννοιες, όπως η ένταση, η διάρκεια, το ηχόχρωμα
- Έλεγχος της σχέσης κίνηση χεριού και παραγωγή ήχου
- Δημιουργική ελεύθερη έκφραση
- Ενίσχυση της κινητικής, γλωσσικής, νοητικής, κοινωνικο-συναισθηματικής και η αισθητικής ανάπτυξης του παιδιού.

Η μουσική αγωγή τόσο στο χώρο της προσχολικής ηλικίας όσο και γενικότερα στο χώρο της εκπαίδευσης αποτελεί σημαντικό κομμάτι της Αισθητικής Αγωγής και της καλλιέργειας της καλλιτεχνικής δραστηριότητας και δημιουργικότητας του παιδιού. Τα παιδιά έχουν φυσική σχέση με τη μουσική, για παράδειγμα, τα τρίχρονα σιγοτραγουδούν κάθε φορά που τους δίνεται η δυνατότητα. Μια από τις αγαπημένες τους δραστηριότητες είναι οι μουσικές ακροάσεις, που στη συνέχεια μετατρέπονται σε κίνηση και ήχο. Προτού καν προσεγγίσουν την έννοια του μουσικού ήχου, πρέπει τα παιδιά να εξασκηθούν στο να ακούν και να ξεχωρίζουν διάφορους ήχους αλλά και να διαφοροποιούν την έννοια του ήχου και του θορύβου. Η εξάσκηση στην ακουστική αντίληψη και μνήμη και η εισαγωγή σε βασικές έννοιες του μουσικού ήχου βοηθούν το παιδί να αποκτήσει βάση για την ανάπτυξη της μουσικής του αντίληψης, γεγονός που στη συνέχεια θα αποτελέσει αναπόσπαστο κομμάτι της μουσικής του αγωγής.

Εικόνα 4.3.α
Παίζοντας μουσική

Βασικός στόχος εφαρμογής της βάσει του Αναλυτικού Προγράμματος της Προσχολικής Αγωγής είναι "η ανάπτυξη του μουσικού αισθητηρίου και της δημιουργικότητας των νηπίων στα πλαίσια της γενικότερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς, καθώς και η απόλαυση και η χαρά που προκύπτει από τη μουσική έκφραση". Η μουσική είναι κίνηση/ ρυθμός και ήχος και τα παιδιά έχοντας την τάση να μιμούνται τους ήχους και τις κινήσεις που παρατηρούν γύρω τους βρίσκουν μέσα στη μουσική, είτε αυτή έχει συνοδευτικό χαρακτήρα στις διάφορες δραστηριότητες είτε αποτελεί η ίδια το πλαίσιο μιας οργανωμένης δραστηριότητας, έναν αυθόρμητο και προσωπικό τρόπο έκφρασης.

Εικόνα 4.3.β

Μουσικά όργανα που χρησιμοποιούνται μόνο από τον/τη βρεφονηπιοκόμο

Η γωνιά αυτή θα πρέπει να βρίσκεται πιο κοντά στη γωνιά της συζήτησης και αρκετά μακριά από τις ήσυχες γωνιές (π.χ. τη γωνιά βιβλιοθήκης), για να έχει άμεση πρόσβαση ο/η βρεφονηπιοκόμος αλλά και το παιδί, προκειμένου να επιλέξουν κάποιο μουσικό όργανο κατά τη διάρκεια μιας οργανωμένης δραστηριότητας αλλά και για να το χρησιμοποιήσουν ως σύνθημα, για παράδειγμα, για να μαζέψουν τα παιδιά τα παιχνίδια τους και να μαζευτούν στη γωνιά της συζήτησης. Η χρήση από τον/τη βρεφονηπιοκόμο διάφορων ηχητικών ερεθισμάτων - μηνυμάτων ενισχύει την αντίληψη και μνήμη των παιδιών, στοιχεία που αποτελούν βασικά δεδομένα της γνωστικής ανάπτυξης. Στη γωνιά αυτή καλό είναι να μην υπάρχουν τραπεζάκια, αλλά να είναι ένας σχετικά άνετος χώρος για μια μικρή ομάδα μέχρι πέντε παιδιά, στρωμένος με μοκέτα/ χαλάκι και μαξιλαράκια.

Η γωνιά αυτή δε χρειάζεται να είναι ιδιαίτερα στολισμένη ή διακοσμημένη, καθώς τα μουσικά όργανα αποτελούν από μόνα τους ένα "στολίδι" και ένα ζωντανό αισθητικό ερέθισμα για τα παιδιά. Θα πρέπει επίσης βιβλία που αφορούν τη μουσική να βρίσκονται στη γωνιά της βιβλιοθήκης σε ξεχωριστή θέση, προκειμένου τα παιδιά να μπορούν να ασχοληθούν αλλά και να κάνουν συγκρίσεις με εικόνες διάφορων μουσικών οργάνων από διαφορετικές χώρες (ξεκινούν πρώτα από μουσικά όργανα διάφορων περιοχών του τόπου μας και στη συνέχεια παρατηρούν μουσικά όργανα άλλων χωρών).

Οργάνωση της γωνιάς μουσικής για παιδιά ηλικίας 2:7 - 6 ετών

- Το υλικό της γωνιάς αυτής ως επί το πλείστον είναι τα μουσικά - ρυθμικά όργανα, που ανήκουν στο σύστημα Orff και κάποιες κασέτες με αγαπημένα τραγούδια των παιδιών.
- Όσον αφορά την ταξινόμηση των μουσικών οργάνων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η ηλικία των παιδιών. Φυσικά η ταξινόμηση και κατηγοριοποίηση των μουσικών οργάνων εκφράζει το σχέδιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας που εφαρμόζει ο/η βρεφονηπιοκόμος, αλλά μπορεί να συνδεθεί και με διάφορες άλλες δραστηριότητες και να αλλάζει κατά καιρούς. Για παράδειγμα, κάνοντας λόγο για διάφορα υλικά σε κάποια οργανωμένη δραστηριότητα ο/η βρεφονηπιοκόμος μπορεί να ζητήσει από τα παιδιά να ταξινομήσουν τα μουσικά όργανα βάσει του υλικού τους σε ξύλινα, πλαστικά και μεταλλικά.
- Στο χώρο αυτό πρέπει να υπάρχει μια συρταροθήκη, κάθε συρτάρι της οποίας θα έχει απ' έξω το σημάδι για τα αντίστοιχα όργανα που έχει μέσα ανά κατηγορίες, ενώ σε ένα πίνακα είναι με γαντζάκια κρεμασμένο ενδεικτικά ένα όργανο από κάθε κατηγορία που έχει στη διάθεσή του ο Παιδικός Σταθμός.
- Επίσης πρέπει να υπάρχει ένα ραδιοκασετόφωνο με ενσωματωμένο μικρόφωνο για να μπορεί το παιδί να ακούει τα αγαπημένα τραγούδια του αλλά και να τα τραγουδάει με την βοήθεια του μικροφώνου αποκτώντας μια διαφορετική αίσθηση της φωνής του. Οι κασέτες είναι τοποθετημένες σε σημείο που να μπορούν να τις φτάνουν τα παιδιά. Ο/η βρεφονηπιοκόμος μπορεί να έχει δύο φορές γραμμένες τις κασέτες για να μην δημιουργείται "πανικός", όταν κάποια καταστραφεί.

Οργάνωση της γωνιάς μουσικής για τα παιδιά ηλικίας 1-2:6 ετών

Πρέπει να υπάρχουν:

- Διάφορα μουσικά όργανα τοποθετημένα σε κάποιο κουτί/ μπαουλάκι (μουσικό κουτί).
- Επίσης διάφορα αντικείμενα που παράγουν ήχο τοποθετημένα σε διαφορετικό μουσικό κουτί, που θα έχει και διαφορετικό χρώμα ή διαφορετικό σημάδι.
- Κασετόφωνο το οποίο χειρίζεται ο/η βρεφονηπιοκόμος καθώς και ένα παιδικό κασετόφωνο με μικροφωνάκι, για να πειραματίζεται το παιδί με τη φωνή του.
- Ένα μουσικό χαλί ή ένα χαλί που παράγει διάφορους ήχους.

Υλικό της γωνιάς μουσικής για παιδιά ηλικίας 2:6 - 6 ετών:

- Μουσικά - ρυθμικά όργανα του μουσικού συστήματος Orff
- Διάφορα αντικείμενα που παράγουν ήχο
- Ραδιοκασετόφωνο/ μαγνητόφωνο και κασέτες με τραγούδια
- Βιβλία με τραγούδια και μουσικά όργανα

Εικόνα 4.3.γ
Μουσικά όργανα για νήπια

Υλικό της γωνιάς μουσικής για παιδιά ηλικίας 1- 2:6 ετών

- Μουσικά όργανα πιο απλά και πιο εύχρηστα. Δεν είναι απαραίτητο να ανήκουν στην κατηγορία των πλέον γνωστών μουσικών οργάνων, αλλά να είναι γενικώς αντικείμενα που παράγουν ήχους, όπως κουδουνίστρες, κουδουνάκια, σειστρες, κτλ.)

Τα αντικείμενα - πλαστικά ή ξύλινα - που παράγουν ήχο θα πρέπει να είναι σχετικά μεγάλα και με έντονα χρώματα, προκειμένου να τραβούν την προσοχή τους. Επίσης θα πρέπει όλα να λειτουργούν με μπαταρίες και να είναι εύχρηστα και ακίνδυνα

Προτεινόμενες δραστηριότητες για τα μικρότερα παιδιά (1-2ι6)

- ☆ Όταν ο/η βρεφονηπιοκόμος τραγουδάει ένα τραγουδάκι κρατά το ρυθμό με ένα απλό όργανο π.χ. ταμπουρίνο, ντέφι.
- ☆ Το παιδί γνωρίζει ένα καινούργιο αντικείμενο που παράγει ήχο. Το παροτρύνουμε ή το αφήνουμε να το δοκιμάσει. Στη συνέχεια κρυβόμαστε σε διάφορα σημεία με το αντικείμενο αυτό και το παιδί προσπαθεί να ακολουθήσει τον ήχο για να μας βρει. Είναι μια δραστηριότητα σαν το παιχνίδι "κουκου τσα"
- ☆ Εκμάθηση απλών τραγουδοπαιχνιδιών

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΓΩΝΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

- Δραστηριότητες ακουστικής αντίληψης και μνήμης
- Γνωριμία με ηχητικά αντικείμενα και μουσικά-ρυθμικά όργανα
- Συνοδεία μιας μελωδίας με κάποιο όργανο
- Εκμάθηση απλών μελωδιών
- Απλές ρυθμικές ασκήσεις

Εικόνα 4.3.5

Υλικό μουσικής γωνιάς για βρέφη

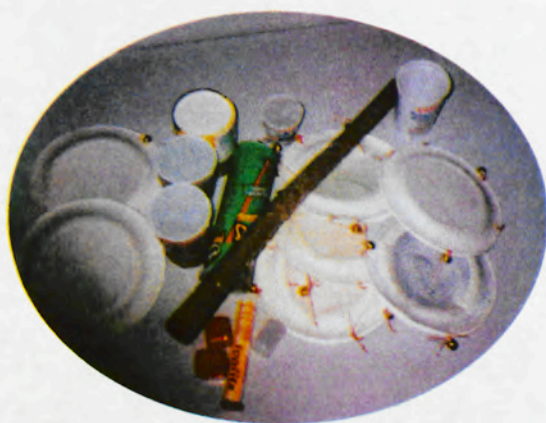
Προτεινόμενες δραστηριότητες για μεγαλύτερα παιδιά (2;6-6 χρόνων)

- ☆ Στην αρχή της χρονιάς ο/η βρεφονηπιοκόμος δείχνει στα παιδιά τη γωνιά της μουσικής, που φροντίζει να μην είναι παραφορτωμένη με πολλά σε ποσότητα και ποιότητα μουσικά όργανα. Η γνωριμία με τα μουσικά όργανα γίνεται μέσα από οργανωμένες δραστηριότητες.
- ☆ Η μουσική γωνιά εξυπηρετεί όλες τις δραστηριότητες που αναφέρονται στην κίνηση και στο τραγούδι.. Στα βρέφη απλά και μόνο η συνοδεία ενός τραγουδιού με ένα απλό ρυθμικό μοτίβο τα ενεργοποιεί να συμμετάσχουν είτε με παλαμάκια είτε με διάφορες "φωνούλες". Σε κάποια ελεύθερη δραστηριότητα που τα παιδιά βρίσκονται στο χώρο της μουσικής γωνιάς ο/η βρεφονηπιοκόμος τα ενισχύει να τραγουδήσουν και να συνοδέψουν το τραγούδι τους με κάποιο μουσικό - ρυθμικό όργανο.

- ☆ Στα μεγαλύτερα παιδιά κατά την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην ψυχοκινητική και φυσική αγωγή ο/η βρεφονηπιοκόμος χρησιμοποιεί κάποιο μουσικό όργανο, συνήθως ταμπουρίνο, προκειμένου να εισάγει την έννοια του ρυθμού (αργά - γρήγορα, παύσεις, εναλλαγές) ή και να το χρησιμοποιήσει ως σύνθημα για την έναρξη ή το τέλος της δραστηριότητας. Μετά από κάποιο σημείο τα παιδιά θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συνοδεύουν το τραγούδι με κάποιο μουσικό όργανο της επιλογής τους.
- ☆ Συζητήσεις γύρω από τη μορφή, τον ήχο και το υλικό των μουσικών οργάνων βοηθούν το παιδί στη γνωστική του ανάπτυξη, ενώ και η κατασκευή απλών μουσικών οργάνων από τα ίδια με τη βοήθεια της βρεφονηπιοκόμου αποτελεί σημαντικό στοιχείο της μουσικής αγωγής. Έτσι, η μουσική γωνιά κατά περιόδους μπορεί να εμπλουτίζεται και από μικρές εφευρέσεις και κατασκευές των παιδιών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗ ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

- Μουσικές ακροάσεις
- Συνοδεία τραγουδιού με μουσικά όργανα
- Μουσικοκινητικές δραστηριότητες
- Συζήτηση πάνω σε θέματα που αφορούν τη μουσική και τις εμπειρίες μας μέσα απ' αυτήν
- Μουσικές κατασκευές και δημιουργίες

Εικόνα 4.3.ε

Μουσικά όργανα κατασκευασμένα από άχρηστο υλικό